

huisarts en wetenschap

MAANDBLAD

VAN HET NEDERLANDS HUISARTSEN GENOOTSCHAP

Onderlinge observatie der praktijkvoering door huisartsen

Wanneer men in een enkele zin moet omschrijven welke van de vele functies van het Nederlands Huisartsen Genootschap de belangrijkste voor de huisarts is, dan kan men deze als volgt formuleren: Het N.H.G. bevrijdt de huisarts uit zijn isolement.

Tot voor tien jaar was het medisch wetenschappelijk isolement van de huisarts volledig. Sedertdien is een massaal proces op gang gekomen, dat een enorme kracht in zich blijkt te herbergen, waardoor in luttele jaren een ontwikkeling plaats vond, welke voor vele Nederlandse huisartsen — naast een reeds maatschappelijke verbondenheid — ook een in medisch wetenschappelijke zin samen horen ten gevolge heeft gehad. Men beleeft deze saamhorigheid onder meer in de studiegroepen van de centra, door het meewerken aan de verschillende onderzoeken, bij het bezoeken van door het N.H.G. of zijn commissies georganiseerde cursussen, studiedagen en congressen, in het weten dat er een Nederlands Huisartsen Instituut functioneert, bij het lezen van het eigen huisartsentijdschrift, enzovoort.

Ook op andere wijze blijkt het mogelijk te zijn het isolement te doorbreken, namelijk door elkaar tijdens het werk bezig te zien. De huisartspraktijk is van oudsher een eenmansbedrijf en al heeft de huisarts een praktijkassistente, hij mist vrijwel altijd het collegiaal beraad met zijn vakbroeder tijdens het dagelijks werk, zoals dit vrijwel steeds gemakkelijk mogelijk is en plaats vindt in ziekenhuizen en ziekenhuispoliklinieken. Door de onmogelijkheid collegiaal contact te hebben tijdens het werk, bestaat de kans op het ontstaan van een zekere sleur, waardoor evaluatie van zowel bepaalde persoonlijke als technische handelingen moeilijk wordt.

J. J. Bergsma beschrijft in dit nummer van huisarts en wetenschap de ervaringen, welke vijf huisartsen opdeden met deze onderlinge observatie van de praktijkvoering. Dit „experiment” vond plaats in het voorjaar van 1961. Het heeft dus geruime

tijd geduurd voordat men tot bewerking, evaluatie en publikatie van de verslagen kon besluiten. Het „experiment” heeft dan ook betrekking op zoiets persoonlijks en daardoor zoiets kwetsbaars, dat het geruime tijd moest duren, voordat een zekere rijping — mogelijk door het afstand kunnen nemen — had plaats gevonden. Een andere reden dat men pas na jaren tot bewerking is gekomen, is waarschijnlijk dat het „experiment” geenszins de pretentie van een wetenschappelijk onderzoek heeft gehad.

De ervaringen van Bergsma c.s. zijn waarschijnlijk uniek in ons land en mogelijk in de wereld (bij een recent bezoek aan het Engelse College of General Practitioners bleek de Nederlandse afgevaardigde dat men daar de onderlinge praktijkobservatie niet kende).

Het Nederlands Huisartsen Instituut zal gaarne als coördinator optreden voor alle huisartsen, die als gast en gastheer willen fungeren in een soortgelijke studie. Men zie hiervoor de desbetreffende mededeling in dit nummer en de ingeleigde aanmeldingskaart.

Ten overvloede misschien zij er nogmaals op gewezen, dat het niet een wetenschappelijk onderzoek betreft. De belangstellende huisarts krijgt de gelegenheid op eenzelfde wijze als Bergsma beschrijft, deel te nemen aan het wederzijds praktijkbezoek om daardoor op de hoogte te komen hoe een ander het doet met als mogelijk gevolg een op bewuster wijze voeren van de eigen praktijk. Het persoonlijk belang voor iedere deelnemer staat dus primair.

Een neveneffect van onderlinge praktijkobservatie zou kunnen zijn dat het N.H.I. een aantal punten kan opstellen waarmee, in een later stadium, een wetenschappelijk onderzoek zou kunnen worden verricht. Dit zou mogelijk worden, indien een aantal deelnemers zich bereid verklaart een doorslag van hun observatie-verslagen aan het N.H.I. te zenden.

H.